

DIRVA

Nr. 102

Rugsėjis-September 6, 1961

Cleveland, Ohio

MASKVA DIDINA ĮTAMPA VISOMIS PRIEMONĖMIS

Maskvos deklaracija apie atominių bandymų atnaujinimą buvo nedelsiant palydėta branduoliniomis sprogdinimais centrinėje Azijoje, Semipalatsinsko rajone. Pirmasis sprogdinimas įvykdytas, praėjus tik keliolikai valandų nuo deklaracijos paskelbimo, kas rodo, kad sovietai pasiruošimus bandymams atnaujinti buvo jau pradėję tuo metu, kai oficialiai dar vaizdavo savo "gerą valią" prie derybų stalo.

Vos tik mokslininkams nustatius, kad sovietai atnaujiną branduolinius bandymus, prezidentas Kennedy ir premjeras Macmillanas pasiuntė Chruščiovui siūlymą, pažadėdami savo vyriausybės vardu ir kviesdami Chruščiovą savanoriškai susilaikyti bent nuo branduolinių bandymų atmosferoje, gaminančių radioaktyvius kritulius. Sovietai į tai atsakė antru sprogdinimu.

Abu sovietų bandymai buvo vadinamos kilotonų klasės, tai yra mažesni, negu sovietai savo deklaracijoje buvo grąsinę. Kai kurie JAV ekspertai tiki, kad tai būta bandomųjų pasiruošimų dideliems, megato-

nų klasės branduoliniams ginklams.

Sovietai ligšiol oficialiai nepatvirtino, kad atominius bandymus atnaujiną.

Pasmerkta Jungtinėse Tautose

Sovietų atnaujinti atominiai bandymai sukrėtė visą pasaulį, iššaukdami baime ir pasipiktinimą. Belgrade prasidėjusioje neutralistų konferencijoje tiek Tito, tiek Nehru pabrėžė, kad naujas pasaulinis karas galįs prasidėti bet kurį momentą, ir skatino konferencijos dalyvius imtis skubios akcijos, pirmiausiai per Jungtines Tautas, tokiai katastrofai išvengti. Kiti konferencijos delegatai šiame sovietų žygyje įžiūrėjo bandymą juos įgausdinti, kad jie tarptautinėje politikoje remtų Maskvą.

JAV administracija Washingtone pradėjo ruošti griežtą sovietų pasmerkimą, kurį pareikš prezidentas Kennedy, atidarydamas Jungtinių Tautų plenumo sesiją rugsėjo 19. Tame pareiškime jis ruošiasi apkaltinti Maskvą, kad ji derybose dėl atominių bandymų nutraukimo dalyvavo su bloga valia, ir pabrėžti, kad Jungtinės Valstybės esančios pasiruošusios pasiduoti bet kokiai efektingai nusiginklavimo kontrolei.

Neutralieji skatina derybas

Neutralių valstybių konferencijos dalyviai sutarė tiesiogiai apeliuoti į prezidentą Kennedį ir sovietų diktatorių Chruščiovą, kad jie nedelsdami pradėtų pasitarimus taikai įgyvendinti.

Raginimą JAV ir Sovietijos deryboms į Washingtoną atgabens Indonezijos prezidentas Sukarno ir Malio prezidentas Modibo Keita. Maskvon tuo reikalau kreipiasi Indijos premjeras Nehru ir Gano prezidentas Nkruma.

Raginimai nutarti perduoti asmeniškai, tikintis, kad tai bus efektingiau, negu susirašinėjimas. Prezidentas Kennedys ir diktatorius Chruščiovas bus raginami ko greičiau pertraukti šaltąjį karą ir siekti taikos įgyvendinimo.

Notos dėl orinių koridorių

Iš savo pusės Jungtinės Valstybės, kaip jau anksčiau planuota, pradėjo ieškoti kontaktų su sovietais deryboms dėl Berlyno, Vokietijos ir kitų problemų. Maskvoje tuos bandymus atlieka JAV ambasadorius Llewellyn Thompson, New Yorke — prez. Kennedžio įgaliotinis nusiginklavimo klausimams John J. McCloy, kuris buvo susitikęs su sovietų delegatu Zorinu.

Tuo tarpu Maskva įteikė Vakarų valstybėms naujas notas, kuriose kaltino jas orinių kelių į Berlyną "piktinaudojimu" ir tikino, kad nesą jokio keturių valstybių susitarimo dėl "nekontroliuojamo komercinio orinio transporto". Tai reikia laikyti įspėjimu, kad sovietai sieks suvaržyti civilinį susisiekimą su Berlynu.

Grasina sugriauti orinio trafiko centrą

Sovietų karinis komendantas Berlyne plk. Solov-

jevas pareiškė, kad sovietai galį pasitraukti iš orinio saugumo centro, diriguojančio orinį susisiekimą su Berlynu. Tai vienintelė įstaiga, kurioje rusai ligšiol bendradarbiavo su vakariečiais Berlyne.

Solovjevas taip pat davė įprastinį atsakymą į vakariečių protestus dėl judėjimo tarp abiejų Berlyno dalių suvaržymo: esą, jis neturįs teisės kontroliuoti Rytų Vokietijos režimo.

Vakarų žvalgybos sluoksniai yra gavę žinių iš Lenkijos, kad rusų armijos dieną ir naktį traukiančios link Vokietijos.

Ar pasaulinis karas?

Nepaisant sovietų didinamos įtampos ir dažnėjančių incidentų, daugumas ekspertų trumpai drūtai atsako, kad naujas pasaulinis karas dėl Berlyno neprasidės, bet vadinamas "kontroliuojamas karas" galįs įvykti.

Kontroliuojamo karo sąvoką galima aptarti žodžiais: kariavimas dėl ribotų tikslų, priešams sąmoningai susilaikant nuo totalinių pastangų. Ryškus pavyzdys buvo Korėjos karas: JAV nenaudojo tame kare atominių ginklų ir nebombardavo kito Jau upės kranto, o komunistai susilaikė nuo JAV bazių bombardavimo Japonijoje.

Kontroliuojami karai, tapę visuotine strategija po II Pasaulinio karo, yra diktuojami branduolines destruktijos pavojaus. Nuo 1915 metų yra įvykę apie 20 tokių karų.

PROVOKUOJA INCIDENTUS

JAV kariai Berlyne antradienio rytą turėjo pirmą didesnį incidentą su komunistine policija: jie paleido ašarinių dujų granatas po to, kai Rytų Berlyno policija prieš juos panaudojo "vandens patranką".

Liudininkų pasakojimais, komunistai paleido vandens srovę į amerikietį karininką ir du kareivius — patrulius. Pastarieji atsakė penkiomis ar šešiomis ašarinių dujų granatomis, kurias paleido per komunistų įrengtą betoninę sieną, ir komunistų policininkai turėjo bėgti slėptis.

Šis incidentas, pirmasis atvirai nukreiptas prieš amerikiečius karius rodo, kad komunistai pradeda aštrinti provokacijas.

Tuo tarpu Rytų Berlyne sovietų zonoje komunistai pradėjo akciją, siekdamą "padaryti galą Vakarų transiacijų klausymui". Komjaunimo organizacijų nariai pradėjo eiti per miestus ir kaimus, tikrindami antenų kryptį; mat, komunistų ir vakariečių televizijos siųstuvams esant skirtingose vietose, iš antenos krypties galima suvokti, kurios stoties klausomasi.

Komunistai uždarydami sienas, sukludė ir Vakarų laikraščių gavimą, bet radijo ir televizijos stotys ligšiol galėjo būti klausomos ir sovietinėje zonoje.

TRUMPAI

• Neutralistų suvažiavime Belgrade dalyvavo 24 Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos valstybių lyderiai. Nepaisant kai kurių nesulaukusiu kalbų, daugumas kalbėtojų savo pareiš-

Bostono moterų trijo: Irena Mickūnienė, Irena Žukauskienė ir solistė Stasė Daugėlienė, kurios drauge su Juliaus Gaidelio vadovaujamu Bostono mišriu chorą rugsėjo 23 d. atvyksta į Clevelandą į Dirvos metiniame spaudos baliuje -- koncerte išpildys meninę programą.

K. Daugėlos nuotrauka

BRAZILIJOJE VIS DAR NEAIŠKU

Būklė Brazilijoje vis dar tebėra neaiški ir pilna prieštaravimų. Nepaisant kai kurių raminančių žinių, ateina pranešimai apie kariuomenės pergrupavimus, ir dažnu atveju neįmanoma

kimais labiau rėmė Sovietiją, negu Vakarus. Pvz. Ganos Nkruma reikalavo pripažinti dvi Vokietijas, įsileisti komunistinę Kiniją į Jungtines Tautas, reorganizuoti Jungtinių Tautų sekretoriatą pagal sovietų reikalavimus ir paskelbti Afriką beatomine zona. Ku ba rado dėkingą auditoriją Jungtinėms Valstybėms neįkinti. Prieš pabaigą į konferenciją atvyko ir Kongo delegacija.

• Ispanija perdavė Marokui savo paskutines karines bazes tame krašte. Maroko gynybos ministeris pareiškė, kad toji ispanų evakuacija reiškusi "pozityvų žingsnį", bet "karinė okupacija" nebūsimanti išspręsta, kol ispanai nepasitrauks iš visos karalystės. Tuo jis pakartotinai pareiškė pretenzijas į penkias "ispanų suverenumo vietas" šiaurinėje Afrikoje — uostus ir salas, kuriuos Ispanija laikė savo teritorijomis.

• Tuniso vyriausybė atidėjo mėnesiu mokyklų atidarymą, tikėdamosi, kad per tą laiką bus pasiektas koks nors susitarimas su Prancūzija, ir prancūzai mokytojai galės grįžti į mokyklas. Iš maždaug 5000 Tuniso mokytojų, apie 3000 buvo prancūzai.

suvokti, kieno ir kam ji siunčiama.

Trys kariniai lyderiai — karo ministeris Odilio Denys, laivyno ministeris Silvio Heck ir aviacijos ministeris Grun Moss — paskutiniu metu pažadėję nesipriešinti, kad Juao Goulart užimtų prezidento postą, bet jis turįs likti tik titulariniu valstybės šefu, o faktinę administracinę galią perduoti premjerui, kurį turįs išrinkti parlamentas.

Tokią formulę paruošė socialistų lyderiai, kurie buvo išvykę į Urugvajų ir ten tarėsi su Goulartu. Pastarasis sutikęs ir po to specialiu lėktuvu atvykęs į Porto Alegre, pietinės valstijos Rio Grande Do Sul sostinę, jo šalininkų tvirtovę. Antradienį jis iš ten turėjo išvykti į krašto sostinę pasirošti inauguracijai, kuri buvo planuota trečiadienį ar ketvirtadienį.

Bet valstijos gubernatorius, Goularto svainis Leonel Brizola atkakliai reikalavo, kad prezidentas užimtų pareigas be konstitucijos pakeitimo, t. y. taptų faktiniu Brazilijos valdytoju. Brizola remia didelę kariuomenės dalis.

Tuo tarpu aviacijos sukilėliai uždarė sostinės aerodromą, kad Goulartas negalėtų grįžti sostinė. Jie neleido į Porto Alegre išvykti ir kongreso delegacijai, turėjusiai pasitikti Goulartą ir atlydėti į sostinę.

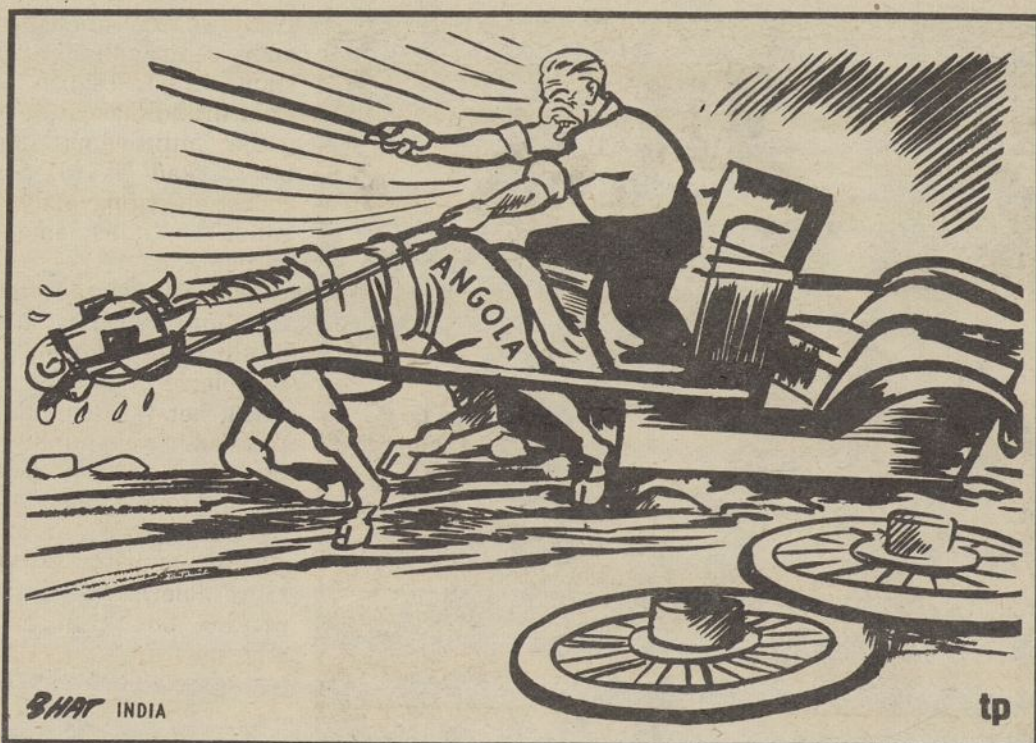
Laikinais prezidento pakeičiamais iššaukė iširusios derybos su Prancūzija dėl Alžiro ateities.

ministerius, reikalaujamas pasiaiškinti, bet jie pareiškė, kad sukilimą vykda "neklauzados žemesnieji karininkai", kurių aviacijos ministeris Moss jau nebesu kontroliuojąs. Sukilėliai esą kraštutiniai dešinieji, kurie yra nusistatę visomis priemonėmis priešintis Goularto pretenzijoms į prezidento postą.

* Pietų Vietnamo vyriausybė praneša sunaikinusi kitą komunistų sukilėlių židinį pietvakarinėje krašto dalyje, bet taip pat dažnėja žinios apie komunistų pasirengimus išvystyti plataus masto ofensyvą centrinėje krašto dalyje, ir bandyti ją užgrobti. Komunistai naudoja tą pačią taktiką, kaip Indokinijos karo metu, vengdami atvirų kautynių, bet užpildinėdami iš pasalių ir po to pasitraukdami į džungles. Pietų Vietnamo vyriausybės žiniomis, džunglėse veikia apie 2500 komunistų partizanų, kurie esą gerai paruošti ir ginkluoti.

* Suomiją šią vasarą užplūdo vilkai tokiu mastu, kokio negirdėta per paskutinį šimtmetį.

* Alžiro nacionalistų vyriausybė pakrupo į gaudesnę bendradarbiavimą su komunistais, kai nuosaukis premjeras Ferhat Abbas buvo pakeistas kraštutiniu kairiuoju Ben Khedda. Pastarasis tiki, kad bendradarbiavimas su Vakarais neduosias išgelbėjimo Alžirui, nes Vakariai iš esmės esą kolonialistai, bet manoma, kad jis bent laikinai laikysis tariamo neutralumo. Kheba dalyvavo Belgrado neutralistų konferencijoje. Alžiro nacionalistų vadovybės pakeitimą iššaukė iširusios derybos su Prancūzija dėl Alžiro ateities.

Portugalai pasiryžę tęsti kelionę ir sulužusiame vežime...

ANGOLOS TRAGEDIJA (2)

RAKTAS Į VIDURIO IR PIETŲ AFRIKĄ

Angolos sukilimas, kruviniausias sukilimas visoje Afrikoje šį šimtmetį turi tiesioginį ryšį su belgų Kongo įvykiais. Tačiau parama, kurią gauna sukilėliai šiaurėje, parodanti plačiai paplitusį juodųjų gyventojų nepasitenkinimą, kelia įspūdį, kad jis plačiu mastu buvo organizuotas ir pačios Angolos sossinės Luandos, nors portugalams nėra aiškiai pasisekę nustatyti, kuriuo keliu tai padaryta.

Jau aną kartą esame nurodę, kad keturiasdešimtyje punktų vienu ir tuo pačiu metu pradėti veiksmai išryškino didelį sukilėlių drausmingumą ir sukilimo planingumą. Bet portugalų karininkai ir dabar tebesistebi, kaip toji koordinacija buvo pasiekta. Ligšiol nerasta jokių efektingesnių ryšio priemonių, išskyrus būgnus ir džiunglių laužus, nors karininkai įtaria, kad sukilėliai turėjo keletą radijo siųstuvų, pavogtų iš vietinės administracijos įstaigų.

Pirmomis sukilimo dienomis portugalų pilotai yra pastebėję sukilėlius, veikiančius karinėmis formacijomis, ir dalis jų turėjusi raudoną arba mėlyną uniforminio tipo aprangą. Vieną kartą lėktuvas užklupo sukilėlių formaciją, valančią džungles, lyg paradių ar stovyklai. Kitomis progomis pilotai konstatavo, kad sukilėliai parodė didelį drausmingumą ir pasiruošimą, siepantis nuo lėktuvų.

Bet vis dėlto ligi šiol nesu-gauta jokių karinių specialistų, užsieniečių karininkų. Į portugalų rankas pakliuvę ginklai yra namų gamybos šautuvai, medinės kuokos ir durtuvai.

NEŽINOMAS SKAIČIUS

Didžiausią mįslę kelia sukilėlių jėgų dydis. Po penkių mėnesių kovų portugalų armija tebeturi tiek pat žinių, kiek jų turėjo sukilimo pradžioje, t. y. tebesiriamia prieštardomis. Sukilėlių gali būti "apie 20,000" - sako ma oficialiai, bet kai kurie karininkai priduria, kad lygiai tokiu pat tikslumu galima pasakyti, jog jų yra 8,000 arba 50,000.

Portugalai sako, kad sukilimas esąs "komunistų inspiruotas". Jie kaltina Ganą ir Gvinėją, cituoja kurstančias radijo transliacijas portugalų kalba iš Maskvos, Pragos ir Pekino radijofonų.

Bet armijos vadovybė prisi-pažįsta, kad ligi šiol neturima apčiuopamų įrodymų apie užsienių intervenciją, išskyrus keletą Leopoldvilės banko čekių, rastų pas sukilėlius.

Bet portugalai ir neutralūs stebėtojai sutaria, kad sukilimo organizatoriai atėjo Angolon iš Kongo ir pagrindinį vaidmenį sukilime vaidina bakongo gentis, gyvenanti Kongo pasienyje. Iš kitos pusės, žiauriausi teroro veiksmai įvyko dembos genties gyvenamuose rajonuose, arti Luandos. Dembos grupė neturi nieko bendro su bakongo gentimi, ji net kalba skirtingai.

SUKILĖLIAI MINI ROBERTO IR LUMUMBA

Nedaugelio portugalų belaisvę patekusių sukilėlių liudijimai

ryškina, kad sukilimo užnugaryje stovi Holden Roberto. Jis priklauso bakongo genčiai ir vadovauja sąjūdžiui, vadinamam "Angolos gyventojų unija". Jis yra fanatiškas nacionalistas. Jis yra draugas Tuniso prezidento Bourguibos ir Ganos prezidento Nkrumos. Jį labai globojo buvęs Kongo premjeras Lumumba.

Holden Roberto, kitaip Jose Gilmore, kitaip Rudi Ventura, pasipriešinimo sąjūdį pradėjo organizuoti 1956 metais. Jis gyvena Leopoldvilėje, iš kur lengvai pasiekia ne tik Angolą, bet ir visą pasaulį. Jis gerai kalba ne tik žiabuvių tarme, bet ir portugalų, anglų ir prancūziškai.

Belgams pasitraukus iš Kongo, Lumumba jam leido naudotis Leopoldvilės radijo stotimi. Tuo paaiškinamas jo vardo pagarsėjimas.

Bet minėtų belaisvių liudijimuose iškyla ir Lumumbos, kurį jį tebetiki esant gyvą, ir Kongo prezidento Kasavubu pavardės. Lumumbos kulto iškilimas lyg ir patvirtintų "afrikiškojo nacionalizmo" momentą, kaip pagrindi-

nį sukilimo akstiną. Bet geriau pažįstą Angolos negrus asmenys sako, kad sukilėliai nesuprantą tokių sąvokų, kaip "nacionalizmas" ir "nepriklausomybė", nes neturi pakankamai išsilavinimo joms suvokti.

Viena yra aišku, kad didelę įtaką sukilėlių masėms turi vietos žyniai, kurie atlieka paskutinę jų "apmokymo" dalį, juos apsvaigindami narkotikais ir kursydamiesi jų keršto instinktą ekonominiais ir psichologiniais faktoriais.

"CIVILIZUOTI" IR "NECIVILIZUOTI"

Pagrindą tiems ekonominiais ir psichologiniais faktoriams sudarė praeitį savaitę atšauktas vadinamasis "indiginos įstatymas", sukūręs išnaudojimą ir nepaisymą darbo įstatymų, kliudęs ūkinę ir politinę pažangą, ugdes baltųjų monopolį net pabrėžiausiuse amatuose.

Pagal tą įstatymą, baltieji, mulatai ir apie 30,000 "asimiliuotų" negrų (viso apie 300,000 asmenų) buvo laikomi "civilizuotais",

KLASTOJIMŲ FABRIKAS RYTŲ BERLYNE

Tamsiame, stipriai saugoma-me Rytų Berlyno užkampyje veikia pasaulinės svarbos komunistų fabrikas. Jo specialybė -- klastojimai, gaminamai masiškai ir sovietų agentų skleidžiami visur, kur tik gali Vakarams pakenkti.

Valstybiniai dokumentai, su valstybės departamento ženklais popieriuje ir padirbtais parašais pasirodo Azijoje, Afrikoje ir Lotynų Amerikoje. Britų ir prancūzų dokumentai taip pat padirbinėjami, kad įkaltinus nacionalizmą tuose kontinentuose. Operataruometu atrastas naujas šaltos karo ginklas -- pornografija.

Pirmasis sovietų klastojimų fabriko tikslas -- įrodyti, kad JAV turi kolonistinių polinkių ir slaptai priešinasi naujųjų valstybių nepriklausomumui. Sakysime, Kongo, Nigerijoje ir Ganoje praeitą žiemą buvo "demonstracijos" amerikinių įstaigų insrukcijos savo valdininkams, ar Washingtono įsakymai ambasadoriams, kuriuose buvo nurodyta sabotuoti nacionalistinius afrikičių siekimus.

DIDŽIAUSIA SUKČIŲ KOLEKCIJA

Fabrikas, veikias Rytų Berlyno dalyje, vadinamoje Hohenschoenhause, buvo pradėtas organizuoti tuoj po Berlyno padalinimo prieš 13 metų. Produkcija pradžioje buvo ribota, tebuvo gaminami tik netikri pasai sovietų agentams. Bet netrukus pradėta klastoti doierius, o nuo 1957 metų plačiu mastu pradėtas "neapykantos Amerikai" biznis. Techninėms operacijoms vadovauja senas kominternos agentas, berlynietis Richard Grosskopf.

Nesigaillima jokių išlaidų įvairioms mašinoms, aparatams ir specialistams surinkti. Igudę klastotojai, daugelis su kalėjimo

my rekordais, gauna riebias algas ir įvairius priedus.

Tai didžiausia pasaulyje prityrusių sukčių kolekcija," pareiškė vienas amerikinės žvalgybos atstovas.

Kaip atskiri darbai atliekami? Sakysime, rusai nori pakenkti JAV interesams kur nors Afrikoje. Paruošiamas "dokumentas", kuris patvirtinamas Maskvoje. Fabriko direkcija peržiūri projektą ir atiduoda Grosskopfui ir jo darbininkams. Atspausintas dokumentas dar kartą peržiūrimas direkcijos ir dalinamas agentams, kartais net dideliais pluoštais.

Štai keletas būdingesnių fabriko gaminių:

KONGO LAIŠKAS. -- Masėms sukurstyti Kongo buvo atspausdintos tariamo valstybės departamento laiško kopijos ambasadoriui Clare Timberlake. Laiškas instruktavo organizuoti partizanų ir pakeisti kairųjų Kongo premjerą Lumumbą. Laiškas buvo platinamas visoje Vakarų Afrikoje, siekiant parodyti "Amerikos ranką" Lumumbos nužudyme. Bet viena klaida išryškino klastojimą: laiškas buvo pradėtas kreipimusi "Dear Clare", kai tuo tarpu Timberlake nuo vaikystės visų vadinamas "Tim".

BRITŲ ĮSAKYMAS. -- Šis "dokumentas", paskelbtas net Pravdoje, buvo pavadintas "Priedu prie kabineto nutarimo, liečiančio britų politiką Afrikoje". Jame buvo nurodoma britų agentams įsiskverbti į Afrikos unijas. Britanija oficialiai išryškino suklatojimą, nurodydama, kad tokio kabineto posėdžio visiškai nebūta, o keletas ten minimų asmenų yra jau mirę. Britų vyriausybė pareikalavo, kad Pravda šmeižtą atšauktų, bet Maskva to nepadarė.

INVAZIJOS PLANAS. -- Castro minėjo vieną dokumentą, gau-

tą iš Rytų Berlyno, kuris turėjęs būti slaptas prez. Kennedžio įsakymas vykdyti invaziją į Kubą. Dokumente žodis "defense" buvo parašytas britų vartojama forma "defence".

TOKIJO NERAMUMAI. -- Kitas suklustotas "labai slaptas memorandumas", tariamai paruoštas JAV ambasados, tikino, kad U-2 lėktuvai tebesą naudojami iš Japonijos bazių. Juo buvo siekiama sukelti demonstracijas prieš amerikines bazines ir net bandyti nuversti provokarietišką Japonijos vyriausybę. Bet amerikiniai specialistai suskubo išryškinti suklatojimą anksčiau, negu jis sukėlė pavojingas pasėkas. Ryški kalbinė klaida net atsimušė bumerangu į pačius rusus: klastojime buvo vartojamas išsireiškimas "National Safety Agency", kai amerikiečiai vartoja "National Defense Agency". Žodis "safety" yra mėgstamas vartoti pačių rusų.

PORNOGRAFINĖS NUOTRAUKOS. -- Vakarų Vokietijos kariniams štabams sukėlė didelę problemą tariami meilės laiškai, siuntinėjami karių šeimų adresais, kur jie patekdavo į žmonių rankas. Prie laiškų dažnai būdavo pornografinės nuotraukos, į kurias būdavo įmontuotos tikrų asmenų galvos.

Rusai naudoja seną Goebbelso metodą, kad žmonės patikės melais, jei jie bus nuolat kartojami, ir klastojimų išryškėjimas niekada nebūna toks efektingas, kaip klastotų "sensacijų" paskelbimas. Bet tolimoje perspektyvoje žmonėms vis dėlto išryškėja tiesa. Tai ir yra Vakarų slapstasis ginklas.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIET. ŽURN. SĄJUNGOS skyriaus rengiama Spaudos balius, rugsėjo 23 d. Balio Pakšto salėje.

SPALIO 1 D. Lietuvių rezistencijos grupių rengiama lietuvių tautos sukilimo, įvykusio 1941 m., 20 metų sukakties minėjimas, Dariaus-Girėno Amerikos Legiono Posto salėje.

SPALIO 12 - 15 D.D. A.L.R. K. Moterų Sąjungos seimas Nekalto prasiidėjimo Panelės Švč. parapijos salėje, Brighton Parke.

SPALIO 14 D. Lietuvos Gailstingųjų Seserų Sąjungos balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 11 D. BALFO Chicagos Apskrities balius -- vakarienių su koncertine dalimi Jau-nimo Centre.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad.,
penktad.

Tik susitarus trečiądieniais.

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas
uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

STROH'S

VIRTAS
DĖL
SKONIO
VIRŠ
UGNIES

Mes verdame Stroh's dėl skonio. Jis verdamas prie 2000°. Tokia stipri kaitra išgauna geriausią skonį iš geriausių produktų... suteikia puikų atsigaivinimą, kurio nerastė jokiam kitame Amerikos aluje. Pabandykite vienintelį Amerikoje ugnimi virtą alų šiandieną, ir jūs pasakysite, kad tai maloniausias, švelniausias alus, kokį esate bet kada ragavę!

Jums patiks *Stroh's* ... geresnis!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

"... jis užmirsta, kad ir pats nuskęs!"

SVARBIOS KNYGOS PARAŠTĖJE

Paprastai lietuviškuose laikraščiuose neįprasta recenzuoti amerikietiškas knygas. Joms ir taip daug vietos vietinėje spaudoje. Tačiau šįkart negaliu praeiti tytomis pro Simone de Beauvoir knygą **Antroji Lytis** (The Second Sex), kuri rugpjūčio mėnesį Bantam Books, Inc. pastangomis paleista pigiu leidiniu (95 centai) į masinę rinką. Dabar ji gaunama nuo knygynų iki galanterijos krautuvių.

Beje, ši knyga yra gan tikslus vertimas iš prancūzų kalbos. Knyga pirmą sykį išleista Prancūzijoje 1949 metais. Nuo 1953 metų ligi

SAULIUS SIMOLIONAS

1957 metų Alfred A. Knopf leidykla, kuri savo leidiniais, galbūt, buvo europietiščiausia ir kultūringiausia leidykla Amerikoje (jos dėka išleistas čia Thomas Mann), išleido **Antrosios Lyties** keturias laidas. Bet jos buvo žinomos tik literaturai ir egzistencialistiniams nusiteikusiems filosofui.

Neseniai Knopf leidykla, nedarydama reikiamo pelno (o tai beveik savaime suprantamas likimas tokio pobūdžio leidyklai Amerikoje), turėjo būti parduota

masinių laidų specialistams The Random House. Galima spėti, kad Random House pardavė šios knygos teises Bantam Books, Inc., nes pagaliau ir pats pavadinimas yra lytį darė galimybės pasipelniti. Todėl be jokio turinio supratimo, viršeliuose atsirado nuogos moters kūnas tiesiog simboliniame geltoname fone. Pagrindinis atsiliepimas (ir be to labai neįteigiantis) paimtas iš rutininio St. Louis Post-Dispatch.

Jau daug geriau pasielgė The Grove Press, leisdamas Henry Miller knygą **Vėžio Juosta** (Tropic of Cancer), pačioje knygoje ištisai išspausdindama įžvalgius pasisakymus. Bet sena patarlė tebegalioja ir galios: pinigai gadina žmones.

Nežiūrint tų visų paradoksinių aplinkybių, pažvelkime į pačią knygą. Simone de Beauvoir yra pirmaujanti intelektualė šiame amžiuje. Savo pasaulėžiūra ji yra egzistencialistė. Ir ši knyga yra viena geriausių. Ji rašo apie moters padėtį pasaulyje.

Kiekvienas, kuris tą knygą skaitys ir kuris bus sau atviras, įsisąmonins šį nelaimingą faktą — moteris yra per ilgai išbuvus vyro vergu. De Beauvoir, žvelgdama per patriarchalinius laikus, kurie dar nėra pasibaigę, randa, kad moteris dėl savo fizinio silpnumo ir biologinio savitumo, palyginant su vyru, buvo ilgai paversta ir dar tebėra suvaržyta išsiskleisti savo individualume ir savo laisvėje.

Ji klausia ar profesionalė moteris laimingesnė už namų moterį. Tačiau ši klausimą atmeta, nes ji subjektyvioje laimėje nieko išsiskleisti.

Autorė kovoja už laisvę. Tik laisvas žmogus gali kilti aukštyn, tik per laisvę jis gali siekti kitų laisvųjų kūryboje ir gyvenime. Nors ir labai patogus gyvenimas daug gabių moterų nuvedė savo sparnų praradimą ir nesparnuotų vyrų gimdymą.

Galbūt, tik egzistencialistė moteris (egzistencializmui pirmučiausia rūpi individo laisvė) tegalėjo ištarti tokius tikrus ir uždegančius žodžius.

Knyga labai vaizdinga, kur darnion meniškon visuomen pinasi geras biologijos pažinimas, psichologizmas apvaldymas, susigijimas su visu kultūrinio pasauliu. Bet kad įvertintus de Beauvoir, reikia ją pačiam perskaityti. Kaip kiekvienas didelis autorius, taip ir ji pakels mūsų žvilgsnį. Ateityje mūsų žvilgsnyje į moterį bus visuomet de Beauvoir

ATSIKVIETIMAS ! AMERIKĄ LIETUVOJ GIMUSIŲ

Daugelis lietuvių teiraujasi Balso Centre apie galimybes atsikviesti į JAV nuolatiniam apsigyvenimui gimines ir draugus.

Kun. L. JANKUS

TREMTINIAI-REFUGEES

Specialios privilegijos taikomos turintiems tremtinio teises. Jie gali atvykti be jokių trukdymų ir laukimo, pagal įstatymą PL 86 648. Šio įstatymo galiojimas baigsis 1962 m. liepos 1 d. Nėra jokių vilčių, kad būtų pratęstas, nes nėra ir kandidatų, norinčių ar galinčių, šiuo įstatymu pasinaudoti. Dokumentacija pagal PL 86 648 tvarkoma per Balso įstaigas. Šis įstatymas galioja tremtiniais, esantiems V. Vokietijoje, Australijoje, Italijoje, Graikijoje ir Belgijoje. Iš kitų kraštų emigrantai važiuoja pagal gimimo krašto kvotą.

LIETUVOS KVOTA

Visi gimusieji Lietuvoje turi teisę į JAV atvykti tik pagal Lietuvos kvotą, kuri yra nedidelė, vos 384 asmens metams. Kadangi yra daug lietuvių, norinčių į JAV atvykti, tai neturintiems labai artimų giminių laukimo eilės laikas siekia jau net dešimt metų. Tai reikia atsiminti kviečiant draugus ar tolimus giminius iš Lietuvos ar SSSR. Laukimo eilės laikas prasideda, kai užsiregistruojama JAV Konsulate.

PRIVELEGIJOTOS KVOTOS

Į JAV greičiau gali atvykti: 1. Yra kurios nors technikos šakos specialistai (skilled technicians). 2. JAV piliečių tėvai ar vaikai (nepilnamečiai). 3. Vyrai-žmonos, tėvai, vaikai pas JAV gyvenančius, bet nepilnečius (permanent resident aliens). 4. Broliai, sesers ar suaugę, jau vedę, JAV piliečių vaikai ir jų šeimos.

Ketvirtos grupės lietuviams į JAV atvykti jau reikia išlaukti bent 4 metus nuo užsiregistravimo konsulate laiko. Neturintieji artimų giminių JAV įeina į 5-tą grupę; jiems tenka laukti eilės bent 8 metus.

DOKUMENTACIJA

Norintieji į JAV atvykti, pirmoje eilėje turi, remdamiesi bent kuriuo laišku ar kvietimu iš JAV užsiregistruoti JAV Konsulate. Tik eilei atėjus sudaromi formalūs dokumentai, nes JAV konsulatai nenori ar negali visos dokumentacijos sugauti, o ir pagal JAV įstatymus konsulai pristatyti dokumentai galioja tik vienerius metus.

Norintieji gimines atsikviesti į JAV (kad ir iš Lietuvos), turi nuvykti į artimiausią Immigration and Naturalization įstaigą ir ten užpildyti specialias formas.

Norintieji atvykti į JAV, pirmiausia turi užsiregistruoti artimiausiam JAV konsulate.

LEIDIMAS IŠVYKTI

Beveik visi laisvojo pasaulio kraštai lengvai išleidžia savo pavalidinius į JAV emigruoti. Dideli sunkumai daromi tik gyvenantiems už geležinės uždangos. Ypač daug sunkumų turi gyvenantys SSSR ir okupuotose kraštuose.

Norintiems iš Lietuvos išvykti reikalingi įvairūs policijos ir kitų valdžios įstaigų leidimai, kurie sunkiai gaunami. Neturintiems išvykimo leidimo (exit permit), JAV konsulatas Maskvoje neduoda vizos. Norintieji atsikviesti giminių iš Lietuvos (ar SSSR) turi sudaryti ir notariuoti specialų rusišką kvietimą. Paprašiusiems (ir pašto ženklą pridėjusiems) Balso Centras-105

Grand St., Brooklyn 11, N.Y.-mieliai rusiško-angliško kvietimo tekstus nusiųs.

Išvadoje reikia paskatinti visus, turinčius tremtinio privilegijas, skubiai registruotis emigracijai, nes privilegijos laikas baigiasi. Čia Balso mieliai padeda.

Visais kitais atvejais Balso Centras teikia informacijas ir pagalbą, bet pirmieji žingsniai paprastai daromi artimiausioje JAV Imigracijos įstaigoje. Tik ten užpildomos ir specialios formos.

Besikviečiantieji artimuosius iš Lietuvos dažnai padaro labai daug bereikalingų išlaidų, samdydami mažai naudingus tarpininkus. Yra iš Lietuvos atvykusių į JAV, kurie beveik nieko nekaštavo kvietėjams, nes atsikvietimas buvo tvarkomas be jokių advokatų.

TIKRAI YRA...

(Atkelta iš 3 psl.)

džiai visų socialinių draudimų įstatymų įvedimui.

Toliau J. Šoliūnas pabrėžia, kad šiame krašte visi įstatymai keičiami demokratinio proceso keliu, kuris yra ilgas ir su kliūtimis, kurias sudaro įvairių grupių pasipriešinimai. Taigi, po demokratijos skraiste gali puikiai veikti įvairios grupės, kurioms tie ar kiti įstatymai yra nepelningi. Aišku, per ilgą metų eilę, šis tas bus padaryta, nes jei nieko nebus daroma, darbininkų masės links į komunizmą, ko dar šiek tiek šiame krašte ir bijomasi.

J. Šoliūnas, žvelgdamas ateitiną pabrėžia, kad demokratiniiais principais einant prie nemokamo gydymo įvedimo, ir įvairioms grupėms užsispiriant, abejotina ar mes galime reikalauti, kad visa tai gali būti įgyvendinta. Nejaugi reikia tylėti ir laukti, kol kas nors ką iš malonės duos. Turime reikalauti, ir tik reikalaujant bei statant sankcijas, galima laimėti. Ir kituose kraštuose socialinis draudimas nebuvo įvestas be reikalavimų iš darbininkų pusės.

Labai teisingai J. Šoliūnas sako, kad nemokamas gydymo įvedimas pensininkams yra tapęs politiniu žaislu ir politinės partijos tuo žaislu žaidžia rinkimų metu. Ir kodėl jiems neužtaisti, jei šio krašto piliečiai tam neprieštarauja?

Pagal J. Šoliūną, P. V. Raulinaitis rašė, kad šiam kraštui stinga daktarų, ligoninių, medicinos mokyklų ir t.t. Tai, mano nuomone, neteisingas argumentas, o vien tik iš žmonių ligų ir nelaimių biznį darančiųjų manevras. Mano nustebimui, šį manevrą J. Šoliūnas priima už teisingą ir realu argumentą! Nejaugi jis irgi priklauso prie tų, kurie iš darbininko nelaimės turėja? Jeigu taip, tai viskas tvarkoje, bet jei priešingai, tikrai liūdna...

Tačiau, baigdamas savo pastabas P. V. Raulinaičiui, J. Šoliūnas pradžioje straipsnio, su talka nuginklaves P. V. Raulinaitį, dabar jam lyg gražina ginklus, nes sutinka su daugeliu P. V. Raulinaičio minčių socialinio draudimo tobulinimo reikalu, pabrėždamas, kad tos problemos išsprendimo svajonės liks svajonėmis, jei prie jų įgyvendinimo mes patys neprisišėsime!

Taigi, mano nuomone, visiškai nereikėjo ilgiausiomis pastabomis ir visu narsumu pulti minėto straipsnio autorių, jei pagaliau pripažįstama, kad žmonai su tais reikalais negerai ir kad reikia daryti viską, kad būtų geriau.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

dovanos ★
★ **taupytojams** ★

**PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ**

**KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.**

5 1/4% mokame už
Hgalalkos
taupmonas!

DARBO VALANDOS:
pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, vadėjas

**ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Susipažinkim su kompozitorium Juliu Gaideliu (2)

Greta Vyrų choro, mišraus choro (apie juos Dirvai parašysiu artimiausiu laiku), komp. Julius Gaidelis Bostone turi suorganizuoti Moterų balsų trio. Savo repertuare trio turi liet. ir svetimų kompozitorių dainas, jas dainuodamas susilaukia gražaus pasisekimo. Tą trijulę, kurį vyksta į Dirvos koncertą Clevelande, sudaro žinoma solistė Stasė Daugėlienė, Irena Mickūnienė ir Irena Žukauskienė. Visos trys moterys yra balsingos, myli dainą ir dainavimą, tad, reikia manyti, savo menu gražiai atstovaus Bostoną. Be to, kiek teko nugirsti, St. Daugėlienė Clevelande pirmą kartą pasirodys kaip solistė. Iš anksto galima, pasakyti, jog ji dainavimo meną yra studijavusi Kauno konservatorijoje, turi gražaus tembro balsą ir yra tikrai kultūringa dainininkė.

Visa tai, kas iki šiol buvo pasakyta, komp. Jul. Gaidelį bandė apibūdinti, kaip muzikos veikėją ir chormeisterį. Pats svarbiausias jo darbas, be abejonės, ilgesnį laiką išlikęs gyvas, yra jo kūryba. Gal nereikia aiškinti, kad laikraščio straipsnio rėmuose neįmanoma tos kūrybos plačiau apibūdinti ir jos panagrinėti.

Čia yra duodama tik informacija apie jo darbus ir jo kūrybinio kelio apybraižą. Tad tik trumpai paminėsiu komp. Jul. Gaidelio iki šiol sukurtus muzikos veikalus: Variacijos fortepionui 1934 m., Fortepioninė sonata 1935 m., Vėpėja ir Drugelis — dvi miniatiūros smuikui su fortepionu; styginis kvartetas h-moll 1936 m.

Simfoniją, didelės formos muzikos kūrinių, nuo 1937 m. iki 1960 m. Jul. Gaidelis jau yra sukūręs šešias. Šeštoji (žr. str. apie Vyt. Marijošių, Dirva, š. m. Nr. 97, pusl. 5) prieš mėnesį laiko buvo statyta Hartfordo muzikos festivaly, kur susilaukė itin palankių kritikų atsiliepimų. Nenorėdamas jau aprašyti įvykio kartoti, šiuo atveju dar kartą noriu pabrėžti, kad tos simfonijos atlikimas Hartforde yra pirmas tokis atsitikimas JAV lietuvių muzikiniame gyvenime. Niekad iki šiol ištisa lietuvių sukurta simfonija dar nebuvo atlikta amerikiečių orkestro (viena dalis kitos Gaidelio simfonijos buvo grojama New York, diriguoju Vyt. Marijošiui, kur taip pat susilaukė palankių vertinimų). Nuopelnai ir pagarba už tai tenka veikalo kūrėjui ir dirigentui Vyt. Marijošiui.

Kiti komp. Jul. Gaidelio muzikos kūriniai: Balandžių turgus ir Karo muziejus sodelyje — simfoniniai vaizdai 1937 m., Šatrijos

STASYS SANTVARAS

raganų karnavalas, Gedimino sapnas arba Vilniaus legendą — simfoninės poemos 1940, Čičinskas, 3 aktų baletas (atsirėmęs į Maironio baladę, to baletu libretą parašė Balyš Sruoga) 1941 m., Aliarmas, simfoninė poema (JAV grota Orinių pajėgų orkestro Washington, D. C.) 1945 m., Jūratė ir Kastytis, simfoninė poema pagal Maironio baladę 1946-47 m., II styginis kvartetas, Be tėvynės, Lietuviškas šokis Nr. 1, Malda — trys smuiko dalykai, Smuiko koncertas 1947-48 m., III styginis kvartetas 1948 m., Smuiko sonata 1951 m., IV styginis kvartetas 1953 m., Giesmė apie Gediminą pagal Bal. Sruogos žodžius — kantata solistams, Vyrų

liko Lietuvoje) guli stalčiuose. Nors medžiagiškai esam šauniai prasigynę, iki šiol nepajėgiam taip suorganizuoti, kad galėtumėm savo kompozitorių veikalus išleisti ir tuo juos apsaugoti nuo sunykimo ir pradingimo. Kažkada, berods, Bern. Shaw, kalbėdamas apie kažkokį negalimą dalyką, numetė tokią frazę: Jei tas įvyktų, tai būtų panašu į tai, kad girdi lietuvių sukurtą simfoniją... Žinoma, senas cinikas, tai sakydamas, nebuvo įsigilinęs ir pagalvojęs apie tą priespaudą, kurioj liet. tauta buvo skurdinama. Dabar lietuvių sukurtos simfonijos jau grojamos, bet, jeigu jų rankraščiai žus, tai dėl to mes visi būsim kalti, o ypač Nepr. Lietuvos išugdyta šviesuomenė, kurios kasdieninė duona turėtų

Kompozitorius Julius Gaidelis

chorui ir simfoniniam orkestrui, Trio (Brookline bibliotekos premija). Komp. Julius Gaidelis yra dar sukūręs apie 50 dainų chorams, pluoštą solo dainų, religinių motetų mišriam chorui — Skaisčioji Marija, O, didis Dieve, Benamių malda ir kt.

Kaip matom, jo darbų sąrašas yra didelis ir imponuojantis. Tai liudija, kad Jul. Gaidelis yra darbštus ir kūrybingas kompozitorius. Tikra nelaimė, kad visi jo darbai (dalis rankraščių, pvz., baletas Čičinskas,

būti savos kultūros ugdymas ir jos vertybių išlaikymas bei apsauga.

Naujausias komp. Jul. Gaidelio kūrinys, baigtas rašyti šią vasarą (tekstų autorius St. Santvaras), yra Kantata apie Lietuvą. Mūsų kantatų literatūra nėra gausi, tad šis Jul. Gaidelio darbas yra itin sveikintinas. Dirigentas Vyt. Marijošius, tą veiklą ištisai perskambinęs, tarė, kad muzikinių požiūrių jis yra pasisekęs. Kantata apie Lietuvą savo melodika ir harmonija atspindi Jul. Gaidelio muzikinę kūrybą, nors jos forma yra tokia, kad ją galės įveikti visi pajėgesni liet. dainos mylėtojų chorai. Kantata parašyta mišriam chorui ir dviem solistams — sopranui ir baritonui. Pats komp. Jul. Gaidelis tą kantatą rengiasi statyti su savo choru ateinančią sezoną (gal 1962 m. pavasarį). Galimas dalykas, kad jos ištrauką išgirs ir Clevelando lietuviai.

Komp. Jul. Gaidelį, kaip kūrėją, Liet. Enciklopedijoje (VI tome) tikrai taikliai aptaria Iz. Vasyliūnas:

DIRVOS METINIS SPAUDOS BALIUS- KONCERTAS

įvyksta **rugsėjo 23 d.**

SLOVENIAN AUDITORIUM

Meninę programą išpildo muz. **Juliaus Gaidelio** vedamas mišrus choras ir moterų trijo iš Bostono.

Visi iš anksto kviečiami dalyvauti ir tuoj užsisakyti geriausius bilietus.

Šnektelės su jauna lietuvaite

Kodėl jai patinka Dirva?

GAILĖ ROŽĖNAITĖ, 12 metų amž., didelė Dirvos bičiulė.

Gailė Rožėnaitė yra gabi ir graži lietuvaite. Ji su savo tėveliais gyvena Chicagoje. Ot, kartą svečiuose aš ir turėjau su ja pasikalbėjimą. Kodėl pasikalbėjimus tegalima turėti tik su suaugusiais, visokiais politikieriais, suaktuvinėkais ar

su komp. Julium Gaideliu arčiau susipažinti, o tie, kurių pažintis su juo per laiką atvėso, dabar turės progos ją atšildyti.

šiaiip vertais vyrais? Kodėl negalima pasikalbėti ir su jaunieliu, sakysime — ir su dvylikos metų lietuvaite...

-- Gailute, kur tu mokais?
-- Iki šiol Šv. Jurgio parapijėje mokykloje. Bet dabar tėveliai pirkė namus Marquette Parke, tai teks dabar lankyti Gimimo Šv. Panelės parapijos mokyklą.

-- Kaip patinka mokyti?
-- Labai. Ypač mėgstu lituanistines pamokas...

Gailutė yra gabi mokinė. Už sugebėjimus gavo pagyrimą iš lituanistinės mokyklos, laimėjo skaitymo ir rašymo konkursą jaunimo stovykloje mavoje ir pati jau mėgina šį tą kurti... Aktyviai dalyvauja Bridgeporto Tautiniame Moksleivių Ansambly.

-- Kas būsi, kai paaugsi?
-- Būsi baletos šokėja...

Dabar Gailutė jau yra pirmaujanti baletos studijos mokinė. Jos mamytė Kostancija dainuoja "Pirmyn" chore ir šoka "Ateities" tautinių šokių vyresniųjų grupėje, o Gailė šoka "Ateities" jaunesniųjų grupėje.

-- Gailute, ar paskaitai kartais kokį lietuvišką laikraštį, ar vien tik amerikoniškus "comikus" vartai...?

-- Tų "comikų" nekenčiu kaip kažin ko... O iš visų lietuviškų laikraščių, kuriuos tėvelis gauna, man labiausia patinka "Dirva". Aš taip jos visada laikiu. O kai ateina, tai taip su tėveliu ir negaliva pasidalinti... Bet visvien aš "Dirvą" pirmoji visada perskaitau...

-- O kodėl tau patinka "Dirva"?

-- Todėl, kad daug apie jaunimą rašo, nuotraukų deda daug...

Aib. V.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

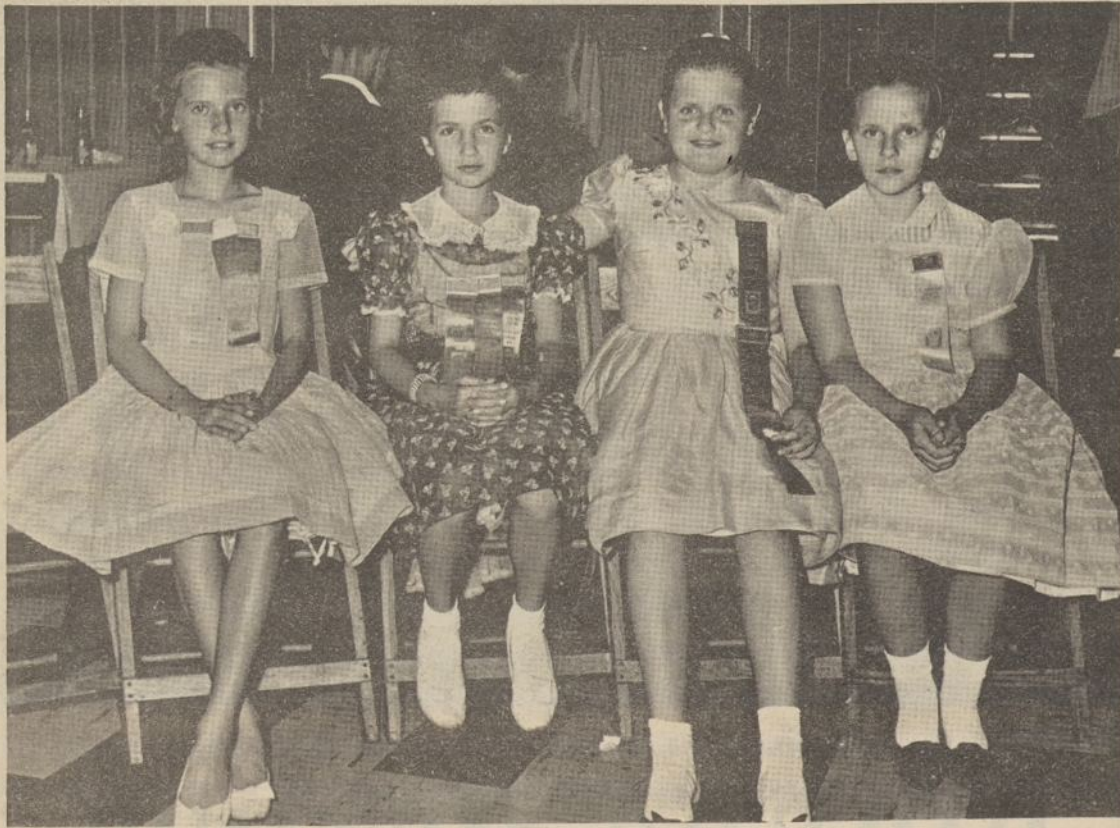
Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

Jaunos clevelandietės sportininkės apdovanotos už atsiėktus laimėjimus sportinėse varžybose atžymėjimo kaspinais. Iš kairės: M. Jakubaitytė, R. Jakubaitytė, D. Rimkutė ir R. Jucaitė.

J. Garlos nuotrauka

XI SPORTINĖS ŽAIDYNĖS CLEVELANDE

Pereitą savaitgalį, rugpjūčio 26-27 d. Clevelande įvyko XI-ųjų Š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių II-jo rato varžybos, savo programoje apėmusios lengvąją atletiką plaukymą ir lauko tenisą. Žaidynės buvo mažos apimtys tiek ir dalyvių skaičiumi, tiek ir pačios programos atžvilgiu.

Šios žaidynės buvo numatytos praveisti Bostone per Labor Day savaitgalį. Bostoniečiams atsisakius, buvo mėginta permesiti į New Yorką, kol, pagaliau, galutinai apsisota Clevelande. Toks vietų ir datų kaitaliojimas visai prieš žaidynes labai neigiamai atsiliepė į pačias varžybas. Tik New Yorko LAK ir vietinis Clevelando Žaibas dalyvavo sudėtyje, tuo tarpu kai kiti klubai vos po vieną kitą atstovą atsiuntė. Žinoma, apie pusę klubų visai nedalyvavo. Galėkėtų išskirti Čikagos LSK Arą, gausiau dalyvavusį lengvojoje atletikoje.

Labai nemalonius incidentas įvyko dėl futbolo, kada iš New Yorko atvykusi komanda neturėjo su kuo žaisti, kadangi Čikagoje tą patį savaitgalį vyko pabaltiečių futbolo turnyras, o Toronte futbolas jau visai bene susibankrutavo. Jausavaitės pradžioje prieš žaidynes paaiškėjo, kad iš Čikagos nei viena futbolo komanda neatvyks. Apie tai buvo pranešta newyorkiečiams. New Yorkas savo ruožtu pradėjo tartis su Chicago, dėl kokios nors komandos atsiuntimo. Matyt, besitariant įvyko koks nors nesupratimas ir chicagiečiai nepasi-

rodė. Rengėjai iš savo pusės spaudoje pranešė, kad futbolo varžybų nebus. New Yorko LAK gavo bent tokią kompensaciją, kad oficialiai buvo pripažintas 1961 m. Š. Amerikos lietuvių meisteriu.

Ypatingai šį kartą buvo pasigėsta Toronto PPSK Aušros, kurie paprastai žaidynėse savo dalyvius skaitydavo dešimtimis. Toronto Vytis tesukrapštė vos 4 dalyvius. Kanadiečiai teisinosi nepatogiu laiku-- daug dirba dabar Toronte vykstančioje Kanados valstybinėje parodoje, kiti dirba tabako ūkiuose, tretį stovyklauja ir t.t.

Atskirai verta pagirti New Yorko LSK, kurie ne tik atsiėkė gausiausią būrį dalyvių (apie 25), bet atkreipė į save dėmesį savo sportiškumu, drausmingumu, tvarkinga apranga ir draugiškumu. Tai yra pavyzdys visiems mūsų sportininkams.

Žaidynių organizacinė pusė buvo atlikta be priekaištų. Reikia neužmiršti, kad clevelandiečiai šią vasarą yra sportinėmis varžybomis tikrai apkrauti. Šios žaidynės buvo pamestinuko rolėje, todėl per tokį trumpą laiką nebuvo galima ir tikėti kokio nors ypatingai efektingo surengimo. Pirmų 3 vietų laimėtojai buvo apdovanoti skoningais, originaliais lietuviškais kaspinėliais.

Dėl mažo dalyvių skaičiaus, pačių varžybų programa buvo gerokai apkarpyta. Kaip žinoma, šios varžybos buvo tąsa I-jo rato, įvykusio š.m. balandžio mėn. Toronte ir apėmusio krep-

šinį, tinklinį ir stalo tenisą. Dabartinėse varžybose visas sporto šakas kartu paėmus, nugalėtoju labai didele persvara išėjo Clevelando Žaibas, surinkęs 314 1/2 taškų. Toliau sekė New Yorko LAK- 138 1/2, Čikagos Aras 66, Čikagos ASK Lituanica- 65, Čikagos Neris- 53, Rochesterio Sakalas- 23, Toronto Vytis- 16 ir Detroito Kovas- 6.

ALB-nės Centro Valdybos per-

einamąją taurę skirtą klubui susirinkusiam daugiausia taškų per abu žaidynių ratus visose sporto šakose ir klasėse kartu, jau treči metai iš eilės, laimėjo Clevelando Žaibas, surinkęs 516 1/2 taškų. Artimiausias varžovas, Toronto LSK Vytis tesukalė 222.

SPORTINĖ VĀRŽYBŲ APŽVALGA

Lengvojoje atletikoje klubiniu nugalėtoju išėjo Clevelando Žaibas su 219 taškų. Toliau sekė Čikagos Aras- 66, Čikagos ASK Lituanica- 39, New Yorko LAK- 36 ir kt. Didelę taškų persvarą Žaibui nulėmė moterys bei mergaitės ir jaunieji B kl., kadangi kiti klubai mažai ką šiose klasėse ir beturėjo. Tačiau vyrų klasėje nugalėtoju išėjo New Yorko LAK, o jaunieji A kl. - Čikagos Aras. Tuo būdu Žaibui jau 4 metai iš eilės atiteko Ateitininkų Federacijos pereinamoji taurė, skirta lengvosios atletikos nugalėtojui.

Dalyvių skaičius lengvojoje atletikoje buvo labai kuklus. Daugelyje rungčių, ypatingai vyrų ir moterų klasėse, dalyvių visai nebuvo. Dalyvių tarpe pasigedome beveik viso mūsų elito vyrų klasėje, kaip torontiečių Žaliausko, Malinausko, Klimo, chicagiečių Alexejuno, Vaičiaičio, Balano, Šakio, Brazdžio ir kt. Net ir vietiniai Clevelando "tūzai"- Kolovičius ir Banys buvo priversti su Clevelando Striders vykti lengvosios atletikos varžyboms į Buffalo. Gausiau dalyvavo prieauglio klasėse.

Vyrų klasėje buvo vos keleta dalyvių. Iškilniais pasirodė šuolininkas P. Hoalle (LAK). Sprintuose vyravo K. Budreckas (LAK). Neblogai pasirodė ėjikas T. Leonas.

Jaunių A klasėje (1943 m. gimimo ir jaunesnių) dalyvių buvo gausiausia. Gerai pasirodė šuolininkai į augštį-- E. Šilingas (Žaibas), P. Bubnys (Aras) ir E. Modestavičius (Žaibas). S. Strasevičius ir P. Bubnys--(abu Aras) daro gerą pažangą šuolyje su kartimi. Neabejotinai gerų duomenų turi vidutinių nuotolių bėgikai Jankauskas ir Jatis (abu Aras). Džiuginanti jaunųjų ėjikų šeimynėlė su V. Genčium (ASK Lituanica) priekyje. Sprintuose pasirodė silniau, tačiau 15-metis Ilekis (ASK Lituanica) turi tikrai gerų duomenų. Mėtymai, tiek vyrų tiek ir jaunių AKL, tradiciniai silpni.

Jaunių B klasėje (1946 m. gimimo ir jaunesnių) matėsi geros medžiagos ateičiai. Ypatingai išsiskyrė visapusiškas S. Venclauskas (Žaibas). Geras duomenis turi ir šuolininkas T. Piktur-na (Žaibas).

Tenka pažymėti, kad po stip-

raus lietaus minkšti takai ir stiprokas priekinis vėjas neigiamai atsiliepė į sprintų pasekmes.

Mergaičių A ir B klasėse buvo pasiekta bene geriausias pasekmės. Gerai atrodė šuolininkės R. Besperaitytė, L. Juodytė ir V. Mockutė (visos Žaibas) D. Čiurlionytė ir V. Mockutė neabejotinai padariusios pažangą barjeriniame bėgime. Visus nusėbino 13-metė D. Jurgaitytė (Žaibas) savo pasiekimais mėtymuose. Savotišką pramogą patiekė plaukikė D. Jonušaitė (Rochesterio Sakalas), bene pirmą kartą į rankas paėmusi rutulį, pasiekė žaidynių rekordą. Vertėtų jai mėtymais susidomėti.

Lengvojoje atletikoje, nežūrint negausaus dalyvių skaičiaus buvo pasiekta net 18 naujų žaidynių rekordų įvairiose klasėse (1-vyrų, 1-moterų, 4-jaunių A kl., 4-jaunių B kl., 5-mergaičių A kl. ir 3 merg. Bkl.). Iš jų 7 buvo naujos geriausios Š. Amerikos lietuvių pasekmės, būtent:

Šuolis su kartimi- jaunių A ir vyrų klasėje- S. Strasevičius (Aras) 11'- 4" (3,45 m).

Ieties metimas- moterų ir mergaičių A ir B kl.- D. Jurgaitytė (Žaibas) 97'- 5 1/2.

50 yd. kliūtinis bėgimas- moterų ir mergaičių A ir B kl.- D. Čiurlionytė (Žaibas) 8.1 sek.

Šuolis į tolį- mergaičių A kl.- R. Besperaitytė (Žaibas) 16'- 1" (4,90 m)

Rutulys (8 lbs.) - mergaičių B kl.- D. Jonušaitė (Sakalas) - 29'- 7 1/2" (9,03 m).

Diskas (moterų) - Jaunių B kl. S. Venclauskas (Žaibas) 142'- 5" (43,41 m).

60 yd. kliūtinis bėgimas- Jaunių B kl.- T. Piktur-na (Žaibas) 8,9 sek.

Plaukymo varžybos buvo taipogi dalyviais negausios. Visus vyriškos lyties plaukikus kelios klasmės viršijo clevelandietis R. Kudukis. Jo specialybė- peteliške ir krūtine. Jaunių A ir B klasėse buvo gausiau dalyvių tačiau pasekmės labai vidutiniškos. Mergaičių klasėje visose dalyvautose rungtyse buvo pasiekta nauji žaidynių rekordai. Tai rochesteriečių seserų L. ir D. Jonušaičių nuopelnas. Joms sėkmingai talkininkavo clevelandietės D. Čiurlionytė ir T. Melinauskaitė.

Plaukymo varžybas klubiniai laimėjo Clevelando Žaibas surinęs 64 taškus. Toliau sekė New Yorko LAK- 22, Čikagos ASK Lituanica- 20 ir Rochesterio Sakalas- 18. Nugalėtojams teko Clevelando šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos pereinamoji taurė, įsteigta 1959 m. Žaibas šią taurę laimė jau antri metai iš eilės.

Plaukyme buvo pasiekta 7 nauji žaidynių rekordai, kurie žemiau duodamos techniškosiose pasekmėse pažymėti žvaigždute * Mergaičių pranašumą plaukyme nusako tas faktas, kad jų pasekmės beveik be išimties viršija jaunių ir net kai kurias ir vyrų (!)

Techniškos plaukymo pasekmės.

Vyrų klasėje: 100 yd. laisvu stiliumi 1) A. Menderis (LAK) 1:21,1 min., 2) K. Nemickas (LAK) 1:23,8 min.

100 yd. krūtine- 1) R. Kudukis (Žaibas) 1:17,6 min., 2) K. Nemickas (LAK) 1:58,4 min.

100 yd. nugara- 1) K. Nemickas (LAK) 1:57,4 min., 2) A. Menderis (LAK) 1:57,6 min.

100 yd. peteliške - R. Kudukis (Žaibas) 1:13,7 min. *

Jaunių A klasėje 50 yd. laisvu st. - 1) A. Petkus (Žaibas) 35 sek., 2) Vito-nis (Žaibas) 36,1 sek.

50 yd. krūtine- 1) Vito-nis (Žaibas) 48,5 sek., 2) Trampas (LAK) 48,9 sek.

50 yd. nugara- 1) K. Augis (Žaibas) 42,4 sek., 2) A. Petkus (Žaibas) 44,1 sek.

100 yd. laisvu st. - Strokas (ASK Lituanica) 1:22,6 min., 2) A. Petkus (Žaibas) 1:24,9 min.

Jaunių B klasėje 50 yd. laisvu stiliumi- 1) Strokas (ASK Lituanica) 33,2 sek., 2) T. Piktur-na (Žaibas) 37,1 sek.,

50 yd. krūtine - 1) Strokas (ASK Lituanica) * 47,4 sek., 2) V. Stoškus (Žaibas) 49,6 sek.

50 yd. nugara - 1) Strokas (ASK Lituanica) * 42,7 sek., 2) T. Piktur-na (Žaibas) 46. sek.

Mergaičių A klasėje 100 yd. laisvu stiliumi- L.

Po įvykusių rugpjūčio 27 d. Chicagoj Pabaltiečių futbolo pirmenybių, J. Juška įteikia taurę lietuvių rinktinės kapitoniui H. Jenigui. Z. Degučio nuotrauka

Jonušaitė (Sakalas) * 1:19,6 min. 50 yd. krūtine - 1) D. Čiurlionytė (Žaibas) * 43,4 sek., 2) L. Jonušaitė (Sakalas) 47,4 sek.

Mergaičių B klasė

50 yd. laisvu st. - 1) D. Jonušaitė (Sakalas) * 34,1 sek., 2) D. Čiurlionytė (Žaibas) 36,9 sek.

50 yd. nugara - 1) D. Jonušaitė (Sakalas) * 40,0 sek., 2) D. Čiurlionytė (Žaibas) 50,0 sek.

LAUKO TENISAS

Lauko tenise, palyginus su kitomis šakomis, dalyvių buvo kiek daugiau. Tačiau ir čia trūko daug mūsų šios srities specialistų. Vienok vyrų vienetė dalyvavo 12 žaidėjų, kurių dėmesio centre buvo mūsų veteranas V. Grybauskas (Neris) ir 1959 m. lietuvių ir pabaltiečių meisteris S. Arūnas (LAK). Kaip ir buvo tikėtasi, į pusiaubaigmę pakliuvo V. Grybauskas kur nesunkiai į-

veikė V. Saldaitį (LAK) ir S. Arūnas, kuris turėjo pasispaust prieš S. Abraitį (Žaibas). Baigmėje, gražioje kovoje S. Arūnas įveikė V. Grybauską (8:6; 6:3; 6:4).

Moterų vienetė nugalėjo išėjo G. Juškaitė (Neris), baigmėje įveikusi Jonaitę (LAK).

Vyrų dvejetė nugalėtojais išėjo S. Arūnas-V. Saldaitis (abu New Yorko LAK) baigmėje įveikė V. Grybauską- Ardicką (abu Neris).

Mišriame dvejete, V. Grybauskas-G. Juškaitė (abu Neris), baigmėje laimėjo prieš S. Arūną-Jonaitę abu (LAK).

Jaunių vienetė baigmėje susikabino abu clevelandiečiai Š. Lazdinis ir L. Melsbakas. Nugalėtoju išėjo Š. Lazdinis (6:4; 7:5; 6:4). Pusiaubaigmėje Š. Lazdinis įveikė Lišauską (Detroito Kovas), o Melsbakas- Nalį (ASK Lituanica).

Los Angeles Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos gegužinėje grupė svečių mėgina laimę dovanų pasiskirstyme. Nuotraukoje iš kairės: A. Glazė, R. Rukštelytė, B. Glazytė, R. Nenortaitė ir E. Gaertner.

L. Kančausko nuotrauka

PAKLaida: apie 55,000,000 žmonių

Statistikos duomenų rinkiniai skelbia, kad 1959 metais visuose žemės kraštuose gyvena apie 2,907 milijonų žmonių. Bet statistikos žinovams kelia labai didelių abejonių. Čia tad ir glūdi didžiausioji paklaida žmonių skaičiavime. Manoma, kad Kinijos paklaida yra apie 46 milijonus į vieną ar į kitą pusę. Taigi, Kinijos gyventojų skaičių patariama spėti tarp 605 milijonų ir 697 milijonų".

Apie pusę visos žmonijos gyvena tik keturiose valstybėse: Kinijoje, Indijoje, Sovietijoje ir Amerikoje (JAV). Pastarųjų trijų statistika esanti, palyginti, gana tiksli, paklaidos čia esančios mažos. Bet su Kinija tai jau daug prasciau. Kinijoj iš viso tik 1953 me-

Kas Dirvos neskaito - daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVA.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: **HE 1-6352**

Nakties tel.: **LI 1-4611**

Clevelandietė D. Čiurlionytė, laimėjusi B klasėje 50 yardų plaukime pirmąją vietą.

J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės mokyklos mokinių registracija į visas klases pradėdama rugsėjo mėn. 9 d. (šeštadienį), 10 — 12 val. Šv. Jurgio parap. mokykloje.

• Mokytoja Marija Priekockienė, po ilgos ir sunkios ligos, mirė rugsėjo 1 d. Paliko dukterį Dalią, sūnų Vidmantą, Lietuvoje iš Sibiro grįžusį vyrą, seserį Laniauskienę ir brolių Deputį Clevelande bei kitus artimuosius. Palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

• LSK žaibo lengvatletų rinktinė rugsėjo 16 d. rungtyniaus Toronte prieš Toronto lietuvių rinktinę, ku-

rią sudarys Toronto PPSK Aušros ir LSK Vyties sportininkai. Bus rungtyniaujama jaunių ir mergaičių A, B ir C klasėse. Šios tradicinės rungtynės, dėl LVS Ramovės Clevelando skyriaus pereinamosios taurės vyksta jau treči metai. 1959 m. nugalėtojais išėjo Torontas, pereinamaisiais metais — Clevelandas.

Virš 30 sportininkų reiks nugabenti į Torontą. Galintieji pagelbėti savo mašinomis sportininkus nuvežti, prašomi kreiptis telefonu pas Elvyrą Vodopaliene LI 1-4623.

• Adelė Kižienė, 54 m. amžiaus, mirė rugpiučio 31 d. po sunkios širdies operacijos. Palaidota Kalvarijos kapinėse. Liko trys sūnūs: Džinaras bei Gintautas su šeimomis ir Arvydas.

• Pianisto Antano Smetonos fortepiono koncertas įvyksta sekmadienį, rugsė-

jo 17 d., 7 val. 30 min. The Cleveland Music School Settlement salėje, 11125 Magnolia Drive (priešais Čiurlionio Ansamblių). Koncertą rengia Neringos Skaučių Tunto Tėvų Komitetas. Įėjimas \$1.00.

• Kostas Žolynas, iš Chicago, su šeima viešėjo Clevelande, aplankė Dirvą ir paliko \$5.00 auką.

• Antanas ir Genovaitė Diržiai, iš New Yorko, atvykę į Neo Lithuania filiterių suvažiavimą, aplankė Dirvą ir susipažino su redakcijos ir spaustuvių darbu.

• Skautišką padėką reiškia Clevelando Pilėnų skautų tunto "Panemunės" stovyklos vadovybė ir stovyklautojai, visiems tėveliams ir skautų bičiuliams, kurie savo darbu, dovanomis ir pinigais aukomis, prisidėjo prie stovyklos pasisekimo:

inž. A. Nasvyčiui, B. Auginui, A. Bakūnienei, A. Jonaičiui, J. Zagarskui, L. Dautartui, J. Pažemiui, P. Matulevičiui, K. Lazdinienei, K. Gaižuičiui, M. Damašienei, V. Januškiui, Knystautienei, O. Žygienei, B. Taorui, Stoškui, Gluodeniui, LB I-mos Apyl. valdybai, Dirvos redakcijai, Skaučių Tėvų Komiteto pirm. O. Jokūbaitienei, Skautų Tėvų Komiteto buv. pirm. E. Steponavičiui, tuntininkui s. Pr. Karaliui, skautininkų R-vės seniūnui s. G. Juškėnui, j. s. VI. Petukauskui, j. ps. Pr. Petraičiui, skaučių stovyklos v-kei tuntininkai ps M. Kižienei, kun. P. Dziegōraičiui, kun. G. Kijauskui ir kun. tėvui P. Urbaičiui. Ypatin-gas ačiū J. Garlai už stovyklinio turto pervėžimą!

ps. Vyt. Jokūbaitis, Panemunės Stovyklos V-kas

• Rugsėjo 19 d., šeštadienį, 2 val. po piet., Patrick Henry School stadione, Arlington Ave., prie E. 125 St. įvyks lengvosios atletikos rungtynės tarp LSK Žaibo ir Clevelando Ukrainiečių Sporto Klubu Lwiw. Bus varžomasi vyrų ir moterų klasėse. Šios varžybos yra tradicinės tarp šių klubų ir vyksta jau treči metai. Pirmus du susitikimus laimėjo ukrainiečiai. Tikimės, kad mūsiškiamis šį kartą pavyks atsi revanšuoti. Nugalėtojams yra įsteigta ALB-nės Clevelando I-sios Apylinkės pereinamoji dovana. Žaibas pasirodys pilname savo stiprume ir stengsis taurę iš ukrainiečių paveržti. Lietuviška visuomenė kviečiama šį kartą tikrai gausiai atsilankyti ir paskatinti mūsiškius.

Ta pačia proga vyks ir LSK Žaibo 1961 m. lengvosios atletikos pirmenybės prieauglio klasėse, iš kurių bus atrinkta Žaibo rinktinė rungtynėms prieš Torontą, rugsėjo 16 d. Toronte.

2-JŲ ŠEIMŲ NAMAS

prie Hayden Ave. ir Rapid Transit.

Po 4 kambarius kiekvienam bute ir 3 kambariai ant 3-čio aukšto. Viename bute gazo šildymas, o kitame — anglių. Garažas. Tik \$13,900. Padarykite pasiūlymą.

J. Širvaitis,
Wm. T. Byrne Real Estate.

1535 Hayden Ave.
Įstaigos — MU 1-6100;
Namuose — KE 1-4080

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN **4%** OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

UTILITY BILL PAYMENTS
MONEY ORDER CHECKS,
TRAVELERS CHEQUES

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAGLE STAMPS REISKIA DAR DIDESNI SUTAUPYMA
the **MAY** co's **NOW 3 BASEMENT** stores
Downtown - Public Square Cedar Center - Ridge & Ridgewood Drive

FANTASTINIS

Mes negalime pasakyti naujo vardo, bet tai yra pasirinkimas iš geriausio gamintojo už šią žemą kainą!

2 KELNIŲ

100% GRYNOS VILNOS GERAI IŠBAIGTAS TIKRAI NAUJAS RUDENINIS

KOSTIUMAS

\$33

DYDŽIAI NORMALŲS, TRUMPI, ILGI!
DAUGIAU VIETOS! DAUGIAU PARDAVĖJŲ!
DAUGIAU PRITAIKYTOJŲ!

- Jauniems vadovybės nariams
- Kolegijų vyrams
- Biznio vyrams
- Pardavėjams

Dviejų kelnų puikus kostiumas, tokios geros medžiagos, už didelę taupymo kainą! Šis dviejų kelnų kostiumas yra parankus jauniems vadovybės nariams, kurie nori kasdien būti stilingai apsirengę! Šis stilius yra vienas, trijų sagų, naujų spalvų rudenini ir žiemai. Dydžiai normalūs, trumpi ir ilgi, nuo 36 iki 46. 35 c. priedas pritaikymo išlaidoms.

Gaila, nei paštu nei telefonu užsakymai nepriimami

Basement Men's Clothing Department... The May Company, All 3 Stores

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 1961 m. rugsėjo 3 d., po ilgos ir sunkios ligos, mirė

ROKAS DABRIKAS.

Liūdesyje paliko: žmona Birutė, duktė Mirga, žentas Džinaras ir anūkas Edvardas Kižiai.

Pašarvotas Jacobs Funeral Home — 936 E. 185 St.

Laidotuvės įvyksta (šeštadienį), rugsėjo 9 d., 9 val. ryto.

LIETUVA FORT WILLIAM PARODOJE

Lietuvių paviljonas Fort William žemės ūkio parodoj

Šiomet Port Arthur ir Fort William lietuvių apylinkė Kanadoje, dalyvavo Lakehead žemės ūkio parodoj, įrengdama 35 pėdų savo skyrių.

Esant nedidelei apylinkei daug rūpesčio buvo įdėta surenkant ir sutvarkant eksponatus. Buvo pasiprašyta pagalbos ir iš tolimesnėse apylinkėse gyvenančių tautiečių.

Parodos pasisekimas buvo didelis. Per savaitę parodą aplankė 150,000 žmonių. Lietuviški audiniai, kilimai, rankdarbiai ir drožiniai tikrai puikiai atrodė patraukdami praeivius savo grožiu ir spalvų suderinimu.

Pirmą kartą lietuviški audiniai ir rankdarbiai buvo premijuojami. Laimėjom 16 pirmų premijų, 5 antras ir 2 trečias premijas, tad labai daug.

Paroda rūpinosi ir dirbo Dr. E. Jasevičiūtė, p. Društenienė, p. Radzevičienė, p. Cibulis, G. Mitalaitė ir p. Bačinskas.

Labai didelis dėkui mūsų mieliems Winipegai lietuviams: kun. Bertašui, p. Bujokams, A. Balčiūnienei, p. Stankevičienai, kurie nesigailėdami savo tokių gra-

žių renkarbių, papildė mūsų parodą. Dėkingi esame p. Tomošaitienei ir jos sėstutei už atsiųstus taip gražus audinius ir kilimus. Ačiū p. Valiulienei už gražiai padarytas lėles — lietuviškas, P. A. Gatavečienei už rankdarbius.

Ačiū visiems, kurie kokiū nors būdu prisidėjo prie parodos ruošimo ir jos pasisekimo.

G. Mitalaitė

KAS NAUJO AUTOMOBILIŲ PRAMONĖJE

Mercury automobilio modelių skaičius pakeltas nuo 12 iki 25. Ši skaičių padidino naujas Mercury Meteor, kuris savo kaina turėtų prilygti vidutinio dydžio automobiliams. Naujas automobilis bus 9 colių ilgesnis už Comet ir 12 colių trumpesnis už Monterey. Pirkėjai galės pasirinkti šešių cilindrių motorą su 101 arklio jėga arba V-8 su 145 arklio jėgomis.

Monterey ir Comet rinkoje pasirodys rugsėjo 9. Naujas Meteor pasirodys tik pabaigoje lapkričio mėnesio.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

DIRVA

Nr. 102

1961 m. rugsėjo 6 d.

KAS IR KUR?

NAUJA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVYBĖ

New Yorke įvykęs Lietuvių Bendruomenės Tarybos atstovų susirinkimas išrinko naują Tarybos vadovybę ir Valdybos pirmininką.

I Tarybos vadovybę pirmininku išrinktas Stasys Barzdukas, nariais: Alfonsas Mikulskis ir Algirdas Nasvytis. Sekretorium pakviestas Vytautas Kaman-tas.

I L. Bendruomenės Valdybos pirmininkus, T. Blinstrubui atsisakius, išrinktas J. Jasaitis. Taigi valdyba

bus sudaryta iš Chicagoje gyvenančių bendruomenininkų.

Mus informavo, kad Tarybos suvažiavime pasiektas ir vieningas sprendimas dėl Lietuvių Fondo organizavimo.

- Rašytojas Antanas Gustaitis šiais mokslo metais vadovaus Bostono lituanistinei mokyklai. Rašytojui Ant. Gustaičiui toks darbas ne naujiena, nes mokytojo darbą yra dirbęs ir Lietuvoje.

- Lituanus žurnalo naujas numeris skiriamas dailininko ir muziko Mykolajaus Konstantino Čiurlionio 50 metų mirties sukakčiai paminėti.

Mylimai motinai ir uošvei

A. A. ADELEI KIZIENEI

mirus, tuntininkę sesę MIRGĄ, DŽINARĄ, ARVYDĄ ir GINTAUTĄ KIZIUS, jų gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir su jais kartu liūdi

Clevelando Neringos Skaučių Tuntas

Broliams

DŽINARUI ir ARVYDUI KIZIAMS,

mirus jų mylimai Motutei, reiškiamo gilią užuojautą

Pilėnų Tuntas

Mielai

ADELEI KIZIENEI

mirus, sūnūms DŽINARUI, ARVYDUI ir GINTAUTUI su šeimomis, gilią užuojautą reiškia

D. L. K. Biratės Draugijos Clevelando Skyrius

Mielą bendramintį

VLADĄ VILCINĄ,

jo motinai MARIJONAI Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

A.L.T. S-gos Wisconsin skyrius

Idėjos brolių, šaulių

VLADĄ VILCINĄ,

jo motinai MARIJONAI Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame

D.L.K. Kęstučio šaulių kuopa

A. A.

Mokytojai MARIJAI PRIKOCKIENEI

mirus, sūnui VIDMANTUI, dukrai DALIAI su šeima, taip pat visiems p. DEGUČIAMS, p. LANIAUSKAMS ir kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimė

Leonas Bulgaris ir šeima

KAROLINA GRIGAITĖ, iš Brocktono, Mass., šiais metais buvo išrinkta Lietuvių Radijo korporacijos gražuole. Karolina ateinančią pavasarį baigia Brocktono gimnaziją ir studijas tęs Bostono universitete. Laisvalaikio dalį ji sunaudoja čiuožinėjimui ir per paskutiniuosius 5 metus New Yorko, Connecticut ir Massachusetts valstybių čiuožimo varžybose laimėjo 11 aukso ir 7 sidabro medalius. Jos tėveliai ir sesuo Judita gyvena Brocktone, Mass.

R. Bričkaus nuotrauka

CHICAGO

- Lietuvos Konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis pakeltas Lietuvos Generaliniu Konsulu Chicagoje.

Dr. P. Daužvardis yra gimęs 1895. XI. 16 d. ir tarnauja U. R. M-je nuo 1925. VIII. 20 d.

Jis Lietuvos Konsulu Chicagoje buvo paskirtas 1937. IV. 16 d. Prieš tai buvo Lietuvos vicekonsulu New Yorke nuo 1925. XII. 11 d. ligi paskyrimo Konsulu Chicagon.

Valstybės Departamentas jam išdavė pažymėjimą Valstybės Sekretoriaus Dean Rusk parašu, š. m. rugpiūčio 11 d., kad nuo tos dienos jis yra oficialiai pripažįstamas Lietuvos Generaliniu Konsulu Chicagoje.

- R. Tamulienė, JAV LB Centrinės Švietimo Tarybos pirmininko žmona, šiuo metu guli Chicagos universiteto klinikose "Billings Hospital", kur bus jai daroma sudėtinga širdies operacija. Šiai operacijai vykdyti reikalinga daug kraujo, todėl maloniai prašomi geraširdžiai tautiečiai teiktis pa-

MŪSŲ REMĖJAI

Dirvos metinei šventei ateinant atsiuntė paramos:

Dr. V. Tercijonas, Thiells\$2.50
Dr. J. Urbanavičiūtė, Thiells\$2.50
E. Bartkus, Chicago 5.00
Jonas Čėsna, Omaha 5.00
B. Prapuolenis, Orland 1.00
J. Gribauskas, Berwyn 5.00
M. Kavaliauskas, Hyde Park 5.00
K. Ramonas, Chicago 5.00
B. Jonušas, Omaha 5.00
A. Verbickas, Chicago 5.00
V. Dabrila, Worcester 1.00
J. Juodikis, Chicago 5.00
J. Bulota, La Salle 1.00
V. Abraitis, Richmond Hill 5.00
P. Narvydas, Brooklyn 5.00
J. Rugienius, Detroit 5.00
B. Dikinis, Forest Park 5.00
K. Veikutis, Detroit 5.00
J. Adomonis, S. Boston 5.00
G. Stancius, Montclair 5.00
Halina Zitkus, Chicago 5.00
T. Dambrauskas, Ann Arbor 5.00
A. Musteikis, Detroit 1.00
Br. Užemis, Rochester 5.00
P. Šepetys, Dearborn 5.00

aukoti ligonės sąskaiton minimos ligoninės kraujo bankui, kuris atdaras kasdien darbo valandomis ir šeštadieniais iki 12 val.

Linkima ligonei sėkmingai ištvirti šią sudėtingą operaciją ir laimingai sugrįžti į šeimo židinį.

Spaudos balius

Jau trečią kartą šiemet bus rengiamas spaudos balius, kuris įvyks rugsėjo 23 d., B. Pakšto salėje, Chicagoje. Šį balių, kaip ir anksčiau, rengia Liet. žurnalistų Sąjungos Chicagos skyrius.

Solistė BIRUTĖ KEMEŽAITĖ, kuri dainuos Chicagos žurnalistų ruošiamame spaudos baliuje.

Baliaus reikalu bei kitais skyriaus veiklos klausimais buvo skyriaus valdybos posėdis rugpiūčio 23 d. Čia paaiškėjo, kad baliui pasirengimas vyksta puikiai ir svečiai, tikimasi, juo bus patenkinti. Baliaus programoje dainuos jauna solistė Birutė Kemežaitė, kuriai akomponuos M. Motekaitis. Taip pat yra pakviesta ir daugiau meninių pajėgų. Čia bus renkama spaudos baliaus karalaitė, bus duodamos premijos jauniausiam bei seniausiam svečiui ir t.t.

A. A.

ADELEI KIZIENEI

mirus, liūdesio valandoje sūnūms DŽINARUI ir ARVYDUI gilią užuojautą reiškia

Picker-X-Ray

lietuviai bendradarbiai

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSA

KONKURSI NĖ NUOTRAUKA Nr. 39, Leonas Vaičius, pusantrų metų amž., iš Los Angeles, Calif. Nuotrauka G. Vaičienės.

KONKURSI NĖ NUOTRAUKA Nr. 40 Simutis Žmuidzinas, 11 mėn. amž., iš Rochesterio, N. Y. Nuotrauka V. Žmuidzino.

KONKURSI NĖ NUOTRAUKA Nr. 41 Danutė Račiūnaitė, 1 metų amž., iš Chicagos, Ill. Nuotrauka Z. Degučio.